

OBSAH

1. Pojem, předmět a úkoly kriminologie.....	10
1.1. Pojem kriminologie.....	10
1.1.1. Pojem kriminologie.....	10
1.1.2. Zdroje kriminologie.....	11
1.1.3. Funkce kriminologie.....	11
1.2. Předmět kriminologie.....	11
1.3. Kriminologie a vztah k ostatním kriminálním vědám.....	12
1.3.1. Vztah kriminologie a trestněprávní vědy (práva).....	12
1.3.2. Vztah kriminologie a sociologie.....	12
1.3.3. Vztah kriminologie a kriminalistiky.....	12
1.3.4. Vztah kriminologie a kriminální politiky.....	13
1.3.5. Vztah kriminologie a forenzní psychiatrie.....	13
1.3.6. Vztah kriminologie a kriminální politiky.....	13
1.3.7. Vztah kriminologie a penologie.....	13
1.4. Úkoly kriminologie.....	14
1.4.1. Základní úkoly kriminologie.....	14
1.4.2. Konkrétní úkoly kriminologie.....	14
2. Stav, struktura a dynamika kriminality.....	15
2.1. Pojem kriminality.....	15
2.2. Členění kriminality.....	15
2.2.1. Zjišťování latentní kriminality.....	16
2.2.2. Poznatky o latentní kriminalitě.....	16
2.3. Zdroj informací o kriminalitě.....	17
2.4. Skutečnosti ovlivňující statistiky kriminality.....	17
2.5. Stav (rozsah) kriminality.....	19
2.6. Úroveň (intenzita) kriminality.....	20
2.7. Struktura kriminality.....	20
2.8. Dynamika kriminality.....	21
2.8.1. Vliv na vzestup kriminality po roce 1989.....	22
2.8.2. Vliv na pokles objasněnosti po roce 1989.....	23
3. Pachatel trestného činu.....	24
3.1. Kriminologické chápání pachatele trestného činu.....	24
3.2. Pojem osobnost pachatele trestného činu.....	24
3.3. Typologie pachatelů trestných činů.....	24
3.3.1. Druhy typologie zaměřené na určitý aspekt.....	25
3.3.1.1. Dle biologických dispozic.....	25
3.3.1.2. Dle psychických dispozic.....	25
3.3.1.3. Dle vlivu sociálního prostředí.....	25
3.4. Analýza stíhaných pachatelů.....	26
3.4.1. Podle pohlaví.....	26
3.4.2. Podle věku.....	28
3.4.3. Podle národnosti, státní a etnické příslušnosti.....	29
3.4.4. Podle kriminální recidivy.....	31

3.5.	Význam zkoumání pachatelů pro trestní právo a trestní řízení.....	32
3.5.1.	Záměry trestní politiky.....	32
3.5.2.	Při individuálním rozhodování.....	33
3.5.3.	Individuální predikce.....	33
4.	Oběť trestného činu.....	34
4.1.	Pojem oběť trestného činu.....	34
4.2.	Viktimologie.....	34
4.3.	Viktimmnost.....	34
4.4.	Viktimizace.....	35
4.5.	Újma způsobená oběti.....	35
4.5.1.	Dle předmětu povahy.....	35
4.5.2.	Z hlediska bezprostřednosti.....	35
4.6.	Typologie obětí.....	35
4.7.	Pomoc obětem trestného činu.....	38
4.8.	Index viktimizace.....	39
4.9.	Význam viktimizace pro trestní právo.....	41
4.9.1.	Trestní právo hmotné.....	41
4.9.2.	Trestní právo procesní.....	42
4.10.	Význam viktimizace pro prevenci kriminality.....	43
5.	Kriminologické aspekty trestní represe.....	44
5.1.	Úvod.....	44
5.2.	Kriminalizace.....	44
5.3.	Účinnost trestního řízení.....	44
5.4.	Omezení účinnosti trestního řízení.....	48
5.5.	Trestání.....	50
5.5.1.	Účel trestání.....	50
5.5.2.	Trest.....	50
5.5.3.	Teorie trestání.....	50
5.5.4.	Účel trestu.....	51
5.5.5.	Teorie funkcí trestu.....	51
5.6.	Restorativní justice.....	52
5.6.1.	Alternativní tresty.....	52
5.6.2.	Důvody ukládání alternativních trestů.....	52
5.6.3.	Probační a mediační služba.....	53
5.6.4.	Odklony v trestním řízení (diversion).....	53
6.	Prevence kriminality.....	54
6.1.	Pojem prevence kriminality.....	54
6.2.	Třídění prevence kriminality dle obsahového zaměření.....	54
6.2.1.	Sociální prevence.....	54
6.2.2.	Situační prevence.....	55
6.2.3.	Viktimologická prevence.....	55
6.3.	Třídění prevence kriminality dle okruhu adresářů.....	56
6.3.1.	Primární prevence.....	56
6.3.2.	Sekundární prevence.....	56
6.3.3.	Tercialní prevence.....	57
6.4.	Další kvalifikace prevence kriminality.....	57

6.5.	Systém prevence kriminality v ČR.....	58
6.6.	Programy prevence kriminality měst a obcí.....	58
6.7.	Policejní prevence.....	59
6.8.	Hodnocení preventivních aktivit.....	60
7.	Základní kriminologické školy a směry.....	62
7.1.	Úvod.....	62
7.2.	Směr biologických kriminogenetických teorií.....	62
7.3.	Směr psychologických kriminogenetických teorií.....	63
7.4.	Směr sociologických kriminogenetických teorií.....	64
7.5.	Směr multifaktorových kriminogenetických teorií.....	66
7.6.	Závěr.....	66
8.	Kriminologický výzkum.....	67
8.1.	Úvod.....	67
8.2.	Vymezení základních pojmů.....	67
8.3.	Fáze výzkumu.....	67
8.4.	Výzkumné metody.....	68
8.5.	Výzkumné techniky.....	69
8.6.	Závěr.....	70
9.	Násilná kriminalita.....	71
9.1.	Úvod.....	71
9.1.1.	Charakteristika.....	71
9.1.2.	Pojem násilí.....	71
9.1.3.	Nová trestněprávní úprava násilné kriminality.....	72
9.1.4.	Členění násilné kriminality.....	73
9.2.	Fenomenologie násilné kriminality.....	73
9.2.1.	Stav násilné kriminality.....	73
9.2.2.	Struktura násilné kriminality.....	75
9.2.3.	Dynamika násilné kriminality.....	76
9.2.4.	Vraždy.....	78
9.2.5.	Loupeže.....	80
9.2.6.	Úmyslné ublížení na zdraví.....	82
9.3.	Etiologie násilné kriminality.....	84
9.4.	Prevence násilné kriminality.....	84
10.	Mravnostní kriminalita.....	86
10.1.	Úvod.....	86
10.1.1.	Charakteristika.....	86
10.1.2.	Nová trestněprávní úprava mravnostní kriminality.....	86
10.2.	Fenomenologie mravnostní kriminality.....	87
10.2.1.	Stav mravnostní kriminality.....	87
10.2.2.	Struktura mravnostní kriminality.....	89
10.2.3.	Dynamika mravnostní kriminality.....	90
10.3.	Sexuální kriminalita.....	91
10.3.1.	Znásilnění.....	92
10.3.2.	Pohlavní zneužití.....	93
10.3.3.	Etiologie sexuální kriminality.....	95

10.3.4.	Kontrola sexuální kriminality.....	95
10.4.	Kriminalita spjatá s prostitucí.....	96
10.4.1.	Prostituce.....	96
10.4.2.	Kuplířství.....	97
10.4.3.	Etiologie kriminality spjaté s prostitucí.....	97
10.4.4.	Prevence kriminality spjaté s prostitucí.....	98

11. Majetková kriminalita..... 99

11.1.	Úvod.....	99
11.1.1.	Charakteristika.....	99
11.1.2.	Nová trestněprávní úprava majetkové kriminality.....	99
11.1.3.	Členění majetkové kriminality.....	100
11.2.	Fenomenologie majetkové kriminality.....	101
11.2.1.	Stav majetkové kriminality.....	101
11.2.2.	Struktura majetkové kriminality.....	103
11.2.3.	Dynamika majetkové kriminality.....	104
11.2.4.	Krádeže prosté.....	105
11.2.5.	Krádeže vloupáním.....	108
11.3.	Etiologie majetkové kriminality.....	112
11.4.	Prevence majetkové kriminality.....	112

12. Hospodářská kriminalita..... 114

12.1.	Úvod.....	114
12.1.1.	Charakteristika.....	114
12.1.2.	Nová trestněprávní úprava hospodářské kriminality.....	114
12.1.3.	Členění hospodářské kriminality.....	115
12.2.	Fenomenologie hospodářské kriminality.....	116
12.2.1.	Stav hospodářské kriminality.....	116
12.2.2.	Struktura hospodářské kriminality.....	117
12.2.3.	Dynamika hospodářské kriminality.....	118
12.2.4.	Škody způsobené hospodářskou trestnou činností.....	120
12.2.5.	Pachatelé.....	121
12.3.	Etiologie hospodářské kriminality.....	122
12.4.	Prevence hospodářské kriminality.....	123
12.5.	Počítačová kriminalita.....	123
12.5.1.	Nová trestněprávní úprava počítačové kriminality.....	123
12.5.2.	Členění počítačové kriminality.....	124
12.5.3.	Pachatelé počítačové kriminality.....	124
12.5.4.	Prevence počítačové kriminality.....	125

13. Drogová kriminalita..... 126

13.1.	Úvod.....	126
13.1.1.	Nová trestněprávní úprava drogové kriminality.....	126
13.1.2.	Vymezení základních pojmů.....	127
13.2.	Alkoholová toxikomanie.....	128
13.2.1.	Alkohol jako návyková látka.....	128
13.2.2.	Trestná činnost páchaná v souvislosti s alkoholem.....	129
13.2.3.	Faktory ovlivňující vznik alkoholismu a jiných drogových závislostí.....	131
13.2.4.	Kontrola alkoholové toxikomanie.....	131

13.3.	Nealkoholová toxikomanie.....	132
13.3.1.	Nealkoholové drogy a důsledky závislosti na nich.....	132
13.3.2.	Trestná činnost páchaná v souvislosti s nealkoholovou toxikomanií.....	134
13.3.3.	Podmínky a příčiny nealkoholové toxikomanie.....	135
13.3.4.	Kontrola nealkoholové toxikomanie.....	136
14.	Kriminalita mládeže.....	137
14.1.	Úvod.....	137
14.1.1.	Trestněprávní úprava.....	137
14.1.2.	Vymezení základních pojmů.....	137
14.1.3.	Vymezení základních pojmů (kriminologické členění).....	138
14.2.	Fenomenologie kriminality mládeže.....	138
14.3.	Etiologie kriminality mládeže.....	147
14.4.	Kontrola kriminality mládeže.....	148
15.	Kriminalita páchaná na mládeži.....	150
15.1.	Úvod.....	150
15.1.1.	Trestněprávní ochrana.....	150
15.1.2.	Jednotlivé trestné činy.....	150
15.1.3.	Právní ochrana mládeže.....	151
15.2.	Fenomenologie kriminality páchané na mládeži.....	152
15.3.	Etiologie kriminality páchané na mládeži.....	154
15.4.	Kontrola kriminality páchané na mládeži.....	154
16.	Organizovaná kriminalita.....	155
16.1.	Úvod.....	155
16.1.1.	Nová trestněprávní úprava organizované kriminality.....	155
16.1.2.	Pojem organizované kriminality z pohledu kriminologie.....	157
16.1.3.	Pojmové znaky organizované kriminality.....	157
16.1.4.	Doprovodné znaky organizované kriminality.....	158
16.2.	Fenomenologie organizované kriminality.....	159
16.2.1.	Pachatelé organizované kriminality.....	160
16.2.2.	Formy trestné činnosti spojené s organizovanou kriminalitou.....	160
16.3.	Typologie zločineckých organizací.....	160
16.3.1.	Znaky zločinecké skupiny – třístupňové organizační uspořádání.....	163
16.3.2.	Znaky zločinecké skupiny – společný etnický základ.....	163
16.3.3.	Česká republika.....	164
16.4.	Etiologie organizované kriminality.....	164
16.5.	Represe organizované kriminality.....	165
16.6.	Prevence organizované kriminality.....	165
16.7.	Závěr.....	165
17.	Závěr.....	166
18.	Použitá literatura.....	167